

Důležité úkony při létání na kluzáku L-13

Důležité úkony před vzletem

- 1) **Volnost řízení** – ruční i nožní řízení hladce až do krajních poloh, s křídlem na zemi vychylovat křídélka jen na stranu ležícího křídla
- 2) **Přístroje** – očekávané hodnoty, kontrola, zda některý „nevisí“, nastavení QNH na výškoměru, zapnutí a nastavení radiostanice
- 3) **Upínací pásy** – zapnutí a správné dotažení.
- 4) **Kabina** – uzavření, kontrola zaklapnutí zámků až na doraz
- 5) **Vyvážení** – nastavení pro vzlet navijákem do střední polohy, pro vzlet aerovletem do přední polohy („Těžký na hlavu“)
- 6) **Klapky** – brzdící zasunuty a zajištěny, vztlakové pro vzlet navijákem zasunuty a zajištěny, pro vzlet aerovletem vysunuty a nezajištěny
- 7) **Vypínač** vlečného zařízení – kontrola funkce, zapnutí lana
Naznačit jednoznačně startérovi připravenost ke vzletu

Důležité úkony po ukončení vleku (navijáku / aerovleku)

- 1) **Odhození lana** – kontrola pohledem na signální terč startéra, resp. na vlečné lano
- 2) **Vyvážení** – ne rychlost pro následující klouzavý let

Důležité úkony před pády a vývrtkami

- 1) **Vyvážení** – do střední polohy
- 2) **Klapky** – oboje zasunuty a zajištěny
- 3) **Kabina** – zavřena a zajištěna
- 4) **Větrání** – zavřeno (zejména boční okénka - hrozí-li zarosení či namrznutí kabiny, ponechat přední klapku větrání otevřenou)
- 5) **Ruční a nožní řízení** – volnost (nožní až do krajních poloh)
- 6) **Upínací pásy** – zapnuty a dotaženy
- 7) **Volné předměty** – zajištěny nebo odstraněny
- 8) **Výška nad terénem** – podle výškoměru i pohledem z kabiny
- 9) **Výhledová zatáčka** – kontrola situace v okolí kluzáku a pod ním
Ohlásit radiem zahájení nácvičku pádů a vývrtek, je-li požadováno

Důležité úkony při okruzích na kluzáku L-13

Důležité úkony na úrovni T

- 1) **Podvozek** – vysunut a zajištěn, kontrola zajištění tlakem vpřed na ovladač
- 2) **Upínací pásy** – zapnuty a dotaženy
- 3) **Klapky** – oboje zasunuty a zajištěny
- 4) **Situace na ploše letiště** – kontrola vytýčení, výšky nad zemí, předpokládaného místa přistání
- 5) **Prostor mezi 3. a 4. okružovou zatáčkou** – kontrola provozu na okruhu, pořadí na přistání
Ohlásit radiem polohu po větru („Down Wind“), je-li požadováno

Důležité úkony po třetí okružové zatáčce

- 1) **Vztlakové klapky** – vysunout a zajistit
- 2) **Vyvážení** – upravit na zvolenou rychlost pro sestup na přistání
Ohlásit radiem polohu po 3. zatáčce („Base Leg“), je-li požadováno

Nouzové postupy při létání na kluzáku L-13

Opuštění kluzáku padákem

- 1) **Překryt kabiny** – odhodit otočením páky odhozu podle šipky, nebo otevřít zámek a vysadit ze závěsů trhnutím vpřed
- 2) **Upínací pásy** – rozepnout sponu a rozhodit pásy do stran
- 3) **Opuštění kabiny** – předklonit se, vytáhnout padák ze sedačky a stáhnout nohy pod sebe, vztyčit a převalit se přes bok do strany dolů
- 4) **Otevření padáku** – dovoluje-li to situace, vyčkat 1 - 3 sekundy, uvolňovač vypáčit z úchyty pravou rukou a vytrhnout doprava dolů

Signály používané při vzletech na kluzáku

Signály startéra při vzletu aerovletem

VÝZNAM	SIGNÁL
STŮJ nebo ZÁKAZ VZLETU	Vztyčený červený praporek, bílý u pravé nohy
POJÍŽDĚJ nebo NAPÍNEJ LANO	Vztyčený červený praporek, mávání bílým ve výši pasu
PŘIPRAVIT ke VZLETU	Vztyčený bílý praporek, červený u levé nohy
VZLET POVOLEN	Mávnutí bílým praporkem ve směru vzletu

Signály startéra / pomocníka při vzletu navijákem

VÝZNAM	SIGNÁL
PŘIPRAVIT ke VZLETU	Vztyčení signálního terče nad hlavou startéra a kývání na obě strany střídavě o cca 30°
NAPÍNAT LANO	Vztyčení terče nad hlavou bez pohybu
VZLET	Položení signálního terče do strany až na zem
ZRUŠIT VZLET	Kroužení signálním terčem ve svislé rovině před tělem startéra
VISÍ LANO	Kroužení signálním terčem ve vodorovné rovině kolem těla startéra
PŘIPRAVIT ke VZLETU na LEVÉM / PRAVÉM LANĚ	Vztyčení signálního terče a kývání nad hlavou startéra od svislé polohy do cca 60° na požadovanou stranu
PŘIPRAVIT k náviku PŘERUŠENÍ TAHU	Kývání terče spodním obloukem před tělem startéra na obě strany střídavě o cca 60°

Signál „Visí lano“ je třeba oznámit posádce kluzáku všemi dostupnými prostředky a vysílat jej z obou stanovišť, dokud kluzák buď visící lano neodhodí nebo neukončí manévr při svíjení lana až do přistání.

Hlavní technické údaje o kluzáku L-13

Rozměry

Rozpětí křídla	16,2 m	Nosná plocha	19,2 m ²
Celková délka	8,4 m	Štíhlost křídla	13,7
Celková výška	2,1 (s kolem na ostruže 2,2) m		

Podvozek

Rozměry kola	350 x 135 mm	Huštění pneu	255 ±10 kPa
Rozvor	5,6 m	Tlak v tlumiči	3,25 ±0,1 MPa

Hmotnosti

Prázdná	292 (L13A 306) kg	Letová min.- max.	360 - 500 kg
Min. sólo pilot s padákem	68 kg	Plošné zatížení	18,8 - 26,0 kg/m ²

Rychlosti - omezení

Max. rychlost při vleku navijákem se vztlak. klapkami	100 km/h
bez vztlak. klapkek	120 km/h
Max. rychlost při vleku za vlečným letounem v_T	140 km/h
Max. rychlost letu se vztlak. klapkami v_F	110 km/h
v turbulenci v_C	145 km/h
Maximální přípustná rychlost letu v_{NE}	253 km/h
Rozsah provoz. násobků do hmotnosti 400 kg	+6 / -3
do hmotnosti 500 kg	+5 / -2,5

Letové výkony

	při hmotnosti 380 kg	500kg
Max. klouzavost / při rychlosti	27,8 / 78 km/h	27,8 / 88 km/h
Min. opadání / při rychlosti	0,75m/s / 70km/h	0,85m/s / 80km/h
Minimální rychlost se vztlak. klapkami	50 km/h	56 km/h
bez vztlak. klapkek	55 km/h	62 km/h